
FOLKETINGET

Europaudvalget

EU-konsulenten

EU-note

Til: Udvalgets medlemmer

Dato: 21. maj 2015

EU-Kommissionen vil sætte gang i den digitale økonomi i EU

Et velfungerende digitalt indre marked er ifølge Europa-Kommissionen et af de vigtigste midler til at fremme vækst og beskæftigelse i EU. Udviklingen af et digitalt indre marked bremses dog ifølge Kommissionen af en lang række lovgivningsmæssige barrierer i EU-landene, som skal nedbrydes, hvis 28 opsplittede nationale markeder skal blive til ét fælles europæisk digitalt indre marked. Ifølge Kommissionens beregninger kan skabelsen af et fælles digitalt indre marked årligt bidrage med yderligere 415 mia. euro til det samlede europæiske BNP samt 3,8 mio. nye arbejdspladser.

Europa-Kommissionen fremlagde derfor den 6. maj en ny strategi for, hvordan EU over de kommende 2 år skal udvikle et fælles digitalt indre marked¹. Strategien omfatter i alt 16 forskellige initiativer, som vil blive sat i søen inden udgangen af 2016².

Indhold

Kommissionen lancerer sin strategi under følgende tre hovedoverskrifter:

1. Bedre adgang til digitale varer og tjenesteydelser for forbrugere og virksomheder:
2. Gunstigere betingelser for og lige konkurrencevilkår for digitale net og innovative tjenester
3. Bedst mulig udnyttelse af den digitale økonomis vækstpotentiale.

¹ Kom(2015)192 af 6. maj 2015.

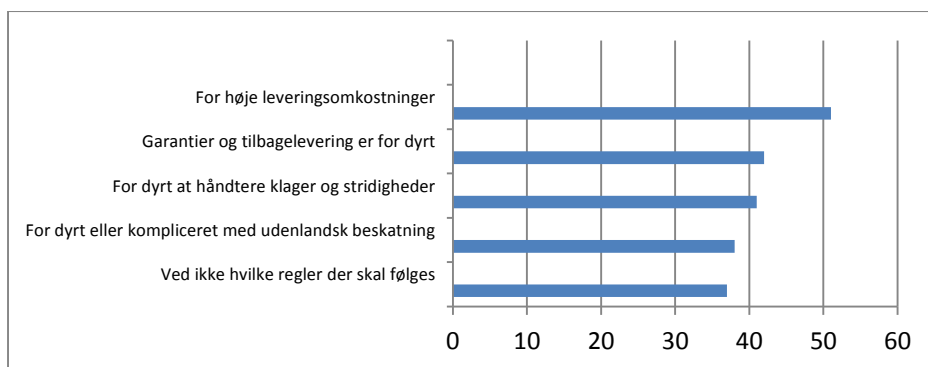
² De 16 initiativer er opregnet i bilag I til denne EU-note.

I. Bedre adgang til digitale varer og tjenesteydelser for forbrugere og virksomheder

Mere internethandel på tværs af landegrænserne i EU

Kommissionen vil gøre det lettere og mere sikkert for både borgere og virksomheder at handle varer og tjenesteydelser over internettet. Der er derfor ifølge Kommissionen brug for mere ensartede EU-regler om aftaleret og forbrugerbeskyttelse, da dette kan være med til at øge forbrugernes og virksomhedernes tillid til internethandel på tværs af landegrænserne³.

Begrundelser for ikke at købe varer eller tjenester over internettet i andre EU-lande

Kilde: Flash Eurobarometer 413, 2015.

Kommissionen vil derfor **inden udgangen af 2015 fremlægge et revideret forslag til den "europæisk købelov"**, som Juncker-Kommissionen i 2014 foreslog at trække tilbage, fordi der ikke kunne opnås enighed om det i Rådet⁴. Det nye forslag skal bl.a. harmonisere nogle af de vigtigste rettigheder og forpligtelser for parterne i en købsaftale - herunder regler for køb over nettet af "digitalt indhold"⁵. Forslaget skal f.eks. gøre det muligt for e-handelsvirksomheder at basere onlinesalg af fysiske varer i andre EU-lande på reglerne i sælgers hjemland.

Derudover foreslår Kommissionen en **revision af EU's forordning om samarbejdet mellem de nationale forbrugerombudsmand, som skal sikre bedre håndhævelse** af forbrugerreglerne ved køb over nettet. Kommissionen

³ ifølge en undersøgelse fra Kommissionen ville mere ensartede regler få 57 pct. af virksomhederne til at begynde at sælge eller øge salget af varer over internettet i andre EU-lande.

⁴ Forslaget til en europæisk købelov fra oktober 2011 - var på Juncker-Kommissionens såkaldte "dødsliste", som indeholdt i alt 80 forslag, som skulle trækkes tilbage - Kom(2011)635.

⁵ Harmoniseringen vil ifølge Kommissionen navnlig omfatte bestemmelser om misligholdelsesbeføjelser og lovfæstede garantiperioder.

foreslår dog først at gennemføre en evaluering af den gældende forordning om forbrugerbeskyttelsessamarbejde i løbet af 2016.

Manglende tillid til nethandel på tværs af landegrænser

Ifølge en undersøgelse fra Kommissionen føler kun 38 pct. af forbrugerne i EU sig trygge ved at købe varer eller tjenesteydelser over nettet fra en forhandler i et andet EU-land, mens 61 pct. af forbrugerne er trygge ved at handle over internettet fra en forhandler i deres hjemland. Hvis man ser på den faktiske internethandel ser det endda værre ud, idet kun 15 pct. af forbrugerne i EU rent faktisk køber varer eller tjenesteydelser over nettet fra et andet EU-land, mod at 44 pct. af forbrugerne køber varer eller tjenesteydelser fra deres hjemland¹.

Ophavsrettigheder

Produktionen af "digitalt indhold" er ifølge Kommissionen en af hoveddrivkræfterne bag væksten i den digitale økonomi i Europa. 56 pct. af europæerne bruger internettet til kulturelle formål, og Kommissionen forventer at køb af digital underholdning og digitale medieprodukter vil have en vækstrate på omkring 12 pct. de kommende fem år.

Der er dog ifølge Kommissionen fortsat betydelige hindringer for grænseoverskridende adgang til ophavsretligt beskyttede indholdstjenester, som lægger en dæmper på væksten. F.eks. risikerer man som forbruger at få at vide, at den video og tv-tjeneste man abonnerer på ikke er til rådighed, hvis man rejser til et andet EU-land - eller at en digital tjeneste ikke kan tilgås fra ens eget land, hvis man forsøger at købe ophavsretligt beskyttet indhold fra et andet EU-land.

Kommissionen vil derfor **i løbet af efteråret 2015 fremlægge et lovforslag**, som skal reducere forskellene mellem EU-landenes forskellige ophavsretslovgivning samt give brugere mulighed for bedre internetadgang i hele EU til lovligt anskaffede internettjenester. Forslaget vil bl.a. behandle følgende emner 1) Det skal være let at medbringe lovligt anskaffet online indhold (portabilitet), 2) sikring af grænseoverskridende adgang til lovligt anskaffede online services, 3) større juridisk klarhed om grænseoverskridende brug af indhold til specifikke formål, f.eks. forskning, undervisning og tekst- og datamining, gennem harmoniserede undtagelsesbestemmelser, samt 4) præcisering af reglerne om formidlers⁶ aktiviteter i forhold til ophavsretligt beskyttet indhold på internettet. Kommis-

⁶ Formidlere er mellemmand som på internettet, gør andres digitale materiale tilgængeligt - f.eks. film eller musik.

sionen oplyser dog ikke, hvordan den mere konkret forestiller sig at realisere ovennævnte mål.

Endelig ønsker Kommissionen at styrke håndhævelsen af ophavsretsreglerne, så man bedre kan gribe ind over for overtrædelser af ophavsretten i kommerciel målestok. Kommissionen vil derfor **i løbet af 2016 fremsætte et lovforslag om at modernisere håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder** generelt.

Forbud mod Geografisk blokering

Kommissionen vil gøre op med uberettiget geografisk blokering, som er en diskriminerende praksis, der bruges af kommercielle årsager, når sælgere på internettet enten nægter forbrugere adgang til et websted på grundlag af, hvor de befinder sig, eller videresender forbrugerne til en lokal internetbutik med andre priser. Den slags blokering betyder, at f.eks. biludlejningskunder i én medlemsstat kan ende med at betale mere for leje af den samme bil på den samme destination end en kunde i en anden medlemsstat. Kommissionen vil derfor **i første halvår af 2016 fremsætte et lovforslag for at forhindre geografisk blokering.**

Revision af momsregler

Kommissionen ønsker at nedbringe de administrative byrder, som virksomhederne står overfor pga. forskellige momsordninger. Kommissionen vil derfor **i 2016 fremsætte et lovforslag, som skal udvide den eksisterende ordning med one-stop-shop for momsangivelser ved køb af digitale tjenester** til også at omfatte internethandel med fysiske varer. Kommissionen vil derudover indføre en ensartet grænseværdi for, hvornår e-handlere skal svare moms i et EU-land samt ophæve momsfrigtagelsen for indførelsen af "småforsendelser" fra leverandører i tredjelande⁷.

Billigere og hurtigere levering af pakker

Endelig vil Kommissionen **i løbet af 2016 iværksætte tiltag, som kan forbedre prisgennemsigtigheden** for forsendelser af pakker inden for EU samt styrke myndighedernes tilsyn med pakkeleveringen. Ifølge Kommissionen er det i dag for dyrt og langsommeligt at få leveret pakker på tværs af lande-

⁷ Under det nuværende system kan f.eks. varer der bestilles over internettet fra leverandører i tredje lande, som en undtagelse indføres moms frit i EU, hvis der er tale om småforsendelser til privatkunder. Dette giver tredjelandsleverandører en konkurrencefordel frem for EU-leverandører.

grænserne i EU. Billigere og hurtigere levering af pakker købt over internettet i et andet EU-land skal være med til at øge forbrugernes tillid til onlinehandel på tværs af landegrænserne. En undersøgelse udført af Kommissionen viser, at dette synspunkt støttes af virksomhederne i Europa. Hele 62 pct. af de adspurgte virksomheder, vurderer, at omkostningerne til pakkelevering udgør en forhindring for internetsalg på tværs af landegrænserne.

II. Gunstigere betingelser for og lige konkurrencevilkår for digitale net og innovative tjenester

Investeringer i højhastighedsbredbånd

En anden vigtig forudsætning for udviklingen af et digitalt indre marked er opbygningen af den nødvendige digitale infrastruktur i EU.

Der er derfor ifølge Kommissionen brug for en stærk og konkurrencedygtig telesektor, som kan foretage de nødvendige investeringer i tidens vigtige innovative digitale tjenester som "cloud computing", "bigdata-værktøjer" og "Tingenes internet" (IoT). Billige og pålidelige højhastighedsnet er ifølge Kommissionen en forudsætning for udviklingen af sådanne digitale produkter og tjenester.

Kommissionen foreslår derfor en ambitiøs gennemgang af EU's telekommunikationsregler i 2016, som skal være med til at øge virksomhedernes incitament til at investere i højhastighedsbredbånd. Bl.a. foreslår Kommissionen, at det skal ske gennem en revision af EU's direktiv om "forsyningspligt i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester", uden dog at komme mere konkret ind på, hvordan revisionen skal fremme virksomheders investeringslyst i højhastighedsbredbånd⁸.

"Cloud computing" dækker over levering af software, hardware og tjenesteydelser via internettet eller "skyen". Cloud computing handler helt enkelt om, at din server, dit styresystem, din software og dine data lægges på eksterne computere, som du kommunikerer med over internettet.

"Big data" er et begreb inden for datalogi, der bredt dækker over indsamling, opbevaring, analyse, processering og fortolkning af enorme mængder af data. Tendensen i retning af at arbejde med større datamængder giver mulighed for at finde sammenhænge, så man f.eks. kan spotte forretningstrends, fastslå forsknings kvalitet, forebygge sygdomme, sammenholde juridiske citater, bekæmpe kriminalitet og holde øje med trafikforhold i realtid.

"Tingenes internet" eller "Internet of Things" (IoT) dækker over det forhold, at mange af de ting og redskaber, vi omgiver os med, kommunikerer med hinanden via nettet. Det klassiske eksempel på "IoT" er køleskabet, der via nettet kan fortælle dig, om mælken er sur og selv sætte frisk mælk på din elektroniske indkøbsseddel. IoT kan være med til at lette vores arbejde og gøre produktionen mere effektiv og dermed vores produkter mere konkurrencedygtige.

⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/22/EF om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester som ændret ved direktiv 2009/136/EF af 25. november 2009.

Derudover foreslår Kommissionen yderligere harmonisering af tildelingen af frekvensbånd gennem en fælles europæisk ramme, som de enkelte EU-lande kan forvalte radiofrekvenser indenfor. Forvaltningen af radiofrekvenser, som foregår nationalt, er helt afgørende for udrulningen af hurtige bredbåndstjenester. Bl.a. vil Kommissionen fremsætte forslag om en samordnet frigivelse af 700 MHz-båndet⁹, da det ifølge Kommissionen i øjeblikket går for langsomt i EU-landene med denne frigivelse. Ifølge Kommissionen er 700 MHz-båndet særlig velegnet til levering af bredbåndstjenester i tyndt befolkede områder. Folketingets partier indgik i februar aftale på it- og teleområdet, som bl.a. åbnede op for, at 700 Mhz-båndet kan bruges til at forbedre den mobile bredbåndsdækning fra 2020¹⁰.

Revision af direktiv om audiovisuelle tjenester

Kommissionen vil også undersøge om der er behov for en revision af EU's direktiv om audiovisuelle medietjenester¹¹, som opstiller minimumsregler for både traditionel tv-spredning og såkaldte on-demand medietjenester. Kommissionen vil bl.a. undersøge, om der er behov for nye tiltag for at bekæmpe ulovligt indhold såsom terrorisme og børnepornografi på internettet. F.eks. overvejer Kommissionen, om man skal indføre strengere procedurer for fjernelse af ulovligt indhold, og skal formidlere af digitalt indhold (f.eks. tv eller film) pålægges at udvise større ansvarlighed og omhu i forbindelse med forvaltningen af deres net og systemer?

Undersøge søgemaskiner og sociale mediers rolle

Kommissionen vil i 2015 gennemføre en omfattende analyse af, hvilken rolle søgemaskiner, sociale medier, app-butikker, mv. spiller på det indre marked. Undersøgelsen skal bl.a. se på, om der er problemer med manglende gennemsigtighed i søgeresultater og prissætningspolitik, hvordan søgemaskiner bruger de oplysninger, de indsamler, forholdene mellem de forskellige "onlineplatforme" og udbydere, og om de fremmer deres egne tjenester til ulempe for konkurrenterne.

Derudover lægger Kommissionen op til, at EU skal styrke sikkerheden mod grænseoverskridende digitale trusler som identitetstyveri, tyveri af forretningshemmeligheder, onlinebetalingssvig og "aflytning" af data, da sådanne

⁹ 700 MHz-båndet bliver i dag benyttet til udsendelse af antenne-tv, hvor tv-tilladelserne udløber i april 2020.

¹⁰ Aftale om vækstplan for digitalisering i Danmark – 26. februar 2015. Kan ses på Erhvervs og Vækstministeriets hjemmeside.

¹¹ Se direktiv 2010/13/EU.

lovovertrædelser både krænker borgernes grundlæggende rettigheder og giver betydelige økonomiske tab.

Endelig vil Kommissionen i 2016 gennemgå EU's direktiv om databeskyttelse for elektronisk kommunikation fra 2002, så snart EU har vedtaget de nye regler for persondatabeskyttelse, som i øjeblikket forhandles mellem Rådet og Europa-Parlamentet.

III. Bedst mulig udnyttelse af den digitale økonomis vækstpotentiale

Endelig skal de europæiske virksomheder blive bedre til at udnytte det vækstpotentiale der er i den digitale økonomi.

Digitaliseringen af EU-landenes industri er ifølge Kommissionen helt afgørende for europæiske virksomheders konkurrenceevne og dermed for den innovation, som skal skabe vækst og beskæftigelse i Europa. Overgangen til et digitalt indre marked drives bl.a. af digitale tjenester som "cloud computing", "big data" og "Tingenes internet", hvor EU ifølge Kommissionen halter bagefter. F.eks. bruger kun hver femte europæiske virksomhed cloud-baserede digitale tjenester.

Europæisk initiativ om fri bevægelighed for data

Et af problemerne er ifølge Kommissionen, at det europæiske marked er opsplittet bl.a. pga. nationale begrænsninger i mulighederne for at lagre og behandle data uden for hvert enkelt EU-lands territorium. Et opsplittet marked giver ikke de nødvendige stordriftsfordele til, at de nye digitale tjenester kan indfri deres fulde potentiale i Europa. For at kunne udnytte mulighederne i de nye digitale teknologier fuldt ud er EU derfor nødt til at fjerne en række tekniske og lovgivningsmæssige hindringer. Et andet problem er, at mange virksomheder og borgere stadig ikke er trygge ved at benytte sig af eksempelvis "cloudtjenester", fordi de er bekymrede over sikkerheden og databeskyttelse generelt.

Kommissionen vil derfor lancere et **europæisk initiativ om "free flow of data" i løbet af 2016**, som skal fremme datas fri bevægelighed i Den Europæiske Union. Kommissionen planlægger i forlængelse heraf at søsætte et europæisk "cloud computing-initiativ", som bl.a. skal omfatte certificering af cloudtjenester, muligheden for at skifte udbyder af cloudtjenester og en "forskningscloud" til fremme af åben forskning.

Handlingsplan for e-forvaltning

Kommissionen foreslår derudover, at EU vedtager en **ny EU-handlingsplan for e-forvaltning senest i 2017**. Planen skal bl.a. forbinde de nationale selskabsregistre i hele EU, så de mange forskellige systemer kan arbejde sammen med hinanden.

Derudover skal planen lancere et pilotprojekt, som indebærer, at virksomheder og borgere kun skal indsende deres oplysninger til de offentlige myndigheder *én gang*, således at forvaltninger ikke længere skal sende flere anmodninger om de samme oplysninger, når de kan bruge dem, de allerede har. Hvordan Kommissionen mere konkret har tænkt sig, at dette skal gennemføres, oplyser den intet om.

Kommissionen vurderer, at EU-landene samlet set vil kunne spare omkring 5 mia. euro om året fra 2017 ved at nedbringe bureaukratiet bl.a. gennem hurtigere udrulning af e-udbud og interoperable e-signaturer.

Nye IKT-standarder

Endelig foreslår Kommissionen, at EU får de europæiske standardiseringsorganer til at udvikle IKT-standarder, der fremmer interoperabiliteten mellem nye teknologier inden for eksempelvis e-sundhed, trafikplanlægning og energi (intelligent måling)¹². EU ventes at vedtage **en prioriteringsplan for fastsættelsen af sådanne IKT-standarder i 2015**.

Ifølge Kommissionen vil en sådan standardisering bl.a. kunne medvirke til at styre udviklingen af ny teknologi såsom trådløs 5G-kommunikation, digitalisering af fremstillingsvirksomhed (Industry 4.0) og konstruktionsprocesser, datadrevne tjenesteydelser, cloud-tjenester, cybersikkerhed, e-sundhed, e-transport og mobilbetalinger.

IV. Hvad sker der nu?

Europa-Kommissionen har for alvor sat digitalisering på den europæiske politiske dagsorden med sin nye strategi for det digitale indre marked. Hele 16 digitale initiativer skal fremsættes i løbet af i år og 2016.

Regeringen får første mulighed for at drøfte strategien med de øvrige EU-lande på det kommende Rådsmøde for konkurrenceevne allerede den 28.-29. maj.

Der er dog fortsat stor usikkerhed om, hvad der vil være det konkrete indhold i de lovede forslag, ligesom der utvivlsomt vil være en del udfordringer forbun-

¹² Interoperabilitetsløsninger sikrer, at it-systemer og tjenester kan tale sammen.

det med at finde konkrete europæiske løsninger, som kan realisere strategiens ambitiøse mål inden for politisk følsomme politikområder som ophavsret, e-forvaltning, tildelingen af frekvensbånd, databeskyttelse, mv.

Med venlig hilsen

Morten Knudsen (3695)

Bilag I: Kommissionens 16 initiativer i 2015 og 2016 til gennemførelsen af et digitalt indre marked

Tiltag	Tidsplan
Bedre adgang til digitale varer og tjenesteydelser for forbrugere og virksomheder på tværs af grænserne i Europa	
1. Lovforslag om enkle og effektive grænseoverskridende aftaleretlige regler for forbrugere og virksomheder	2015
2. Gennemgang af forordningen om forbrugerbeskyttelsessamarbejde	2016
3. Foranstaltninger vedrørende pakkelevering	2016
4. En vidtrækkende undersøgelse med henblik på at udarbejde lovforslag for at hindre uberettiget geografisk blokering	2015
5. Konkurrenceundersøgelse af e-handelssektoren, for så vidt angår onlinehandel med varer og onlinelevering af tjenester	2015
6. Lovforslag om en reform af ophavsretsreglerne	2015
7. Gennemgang af satellit- og kabeldirektivet	2015/2016
8. Lovforslag med henblik på at nedbringe den administrative byrde, der påhviler virksomhederne som følge af forskellige momsordninger	2016
De rette betingelser for digitale net og tjenester	
9. Lovforslag om en reform af det eksisterende regelsæt for telekommunikation	2016
10. Gennemgang af direktivet om audiovisuelle medietjenester	2016
11. Omfattende analyse af platformes rolle på markedet, herunder ulovligt indhold på internettet	2015
12. Gennemgang af e-databeskyttelsesdirektivet	2016
13. Oprettelse af et kontraktligt offentlig-private partnerskab om cybersikkerhed	2016
Bedst mulig udnyttelse af den digitale økonomis vækstpotentiale	
14. Initiativer vedrørende ejerskab til data, frie datastrømme (f.eks. mellem udbydere af cloud-tjenester) og om en "europæisk datasky"	2016
15. Vedtagelse af en prioriteringsplan for IKT-standarder og udvidelse af den europæiske interoperabilitetsramme for offentlige tjenester	2015
16. Ny handlingsplan for e-forvaltning, herunder et initiativ vedrørende "kun én gang"-princippet, og et initiativ om sammenkobling af selskabsregistre	2016